

DOTAȚIUNEA CAROLŪ I.

PROGRAMA

PENTRU

ADUNAREA DATELORŪ

PRIVITORE LA

LIMBA ROMĂNĂ

DE

B. P. HASDEŪ.

Edițiunea Academiei Române.

BUCURESCĪ

TIPOGRAFIA ACADEMIEI ROMĂNE, (LABORATORII ROMĂNI)

Nr. 26. — STRADA ACADEMIEI, — Nr. 26.

1884

DOTAȚIUNEA CAROLŪ I.

PROGRAMA

PENTRU

ADUNAREA DATELORŪ

PRIVITORE LA

LIMBA ROMÂNĂ

DE

B. P. HASDEŪ.

Edițiunea Academiei Române.

BUCURESCÎ
TIPOGRAFIA ACADEMIEI ROMÂNE, (LABORATORII ROMÂNII)

Nr. 26. — STRADA ACADEMIEI, — Nr. 26.

1884

Deschidându sesiunea generală a Academiei Române din 1884, M. S. Regele a rostit următoarele cuvinte :

«Avându onorului de a fi membri ai acestei adunări, Regina și
«Eū venimū totū-d'a-una cu bucuriă în mijloculū D-vōstră, spre a as-
«culta discuțiile sciințifice, pe cari le urmărimū cu unū interesū ne-
«încetatū. Și cum pōte să fie altū-felū, cândū lucrările de căpēteniă
«ale Academiei sunt istoria și limba, temeliele existenței nōstre
«naționale? Tēra datoresce astă-đi Academiei unu șirū de docu-
«mente istorice, ascunse până acum, și cari aū fostū scōse din în-
«tunericū prin ostenelele neobosite ale membrilorū ei, rēspândindū
«astū-felū o nouă lumină asupra trecutului nēmuliū românescū. Nu
«maī puținū însă trebue să ne ocupămū și de viitorū..... de limba
«nōstră, care s'a păstratū neatinsă în câmpiile roditorē ale Dunărei,
«în plaiurile mărețe ale Carpațilorū, aceste ținuturi încântătoare, de-
«scrise cu măestriă și în o limbă așa de curată de poetulū nostru
«popularū V. Alexandri. Ce sarcină maī dulce pōte avē Academia
«decătū a lua sub paza sa acēstă limbă veche, pe care poporulū
«o înțelege și iubescē? Mănținemū dar aceste frumoșe expresiuni
«întrebuințate de străbunū, și nu ne tememū de cuvinte cari aū că-
«pētātū de vécuri împămintēnirea.

«*Superflua non nocent.*»

«Ce limbă are noroculū de a dispune de patru cuvinte pentru o
«însușire, care trebue să fie mândria fie-cărui poporū, care trebue
«să fie scrisă pe stégulū fie-cării armate : voiniciă, vitejiă, bravură,
«eroismū? Să ne ferimū însă de o îmbelșugare de expresiuni mo-
«derne, care, ne punēndū o stavilă la timpū, va înstrăina poporulū
«limba sa.

«Amū fostū îndemnatū a rosti aceste câte-va cuvinte prin drago-

«stea care am pentru frumoasa și bogata limbă română și fiind
 «incredințată că dorința mea — îndrănescu a țice și a Academiei —
 «nu rămâne un *pium desiderium*.

«Supun dar la chibzuiala D-vostre, dacă nu ar fi folositor de a
 «face un fel de *Etymologicum magnum Romaniae*, conținându toate
 «cuvintele vechi, cari almintrelea voru fi pierdute pentru generațiu-
 «nile viitoare.

«*Verba volant, scripta manent.*

«Spre a sprijini această întreprindere, pentru care patru, cinci, șese
 «ani vor fi trebuincioși, punu în fie-care anu modesta sumă de șese
 «mii lei la dispoziția Academiei.

«Într'adevăr, lucrarea acesta este foarte întinsă, pôte chiaru ne-
 «mărginită ; să ne amintimă însă cuvintele lui Horațiu : *Est modus*
 «*in rebus. sunt certi denique fines*, și sum convinsu că opera Aca-
 «demiei, care-și va ridica șie-și unu monumentu neperitoru, va fi
 «incoronată de o isbândă fericită.»

Chibsuindu asupra dotațiunii Maiestății Sale, Academia
 Română a bine-voitu a'mi incredința mie îndeplinirea Au-
 gusteii dorințe și a primi totu-o-dată următorulu prospectu,
 pe care mă cređusemă datoru a ilu supune spre aprobare :

«Lucrarea, care se ve executa din dotațiunea M. S. Regelu, nu
 va avé în vedere anume limba română literară de astăzi, ci măi
 alesu limba cea veche și graiulu actualu alu poporulu cu divergin-
 țele sale dialectale.

Pentru limba cea veche voru servi ca fântane :

1. Texturile vechi române tipărite și manuscripte ;
2. Cuvinte sau locoțiuni române de prin vechile documente scrise
 slavonesce sau în altă limbă străină ;
3. Actele vechi publicate sau inedite scrise romănesce ;
4. Vechile dicționare și glosare române manuscripte.

«Pentru graiulu actualu alu poporulu cu divergințele sale dialec-
 tale voru servi ca fântane :

1. Scriitorii moderni foarte populari, precum Alexandri, Costachi
 Negruzzi, Aton Pann etc. și unii scriitori de pe la începutulu se-
 colulu ;

2. Dicționarele și vocabularele române, măi alesu acelea din prima

jumătate a secolului, dar toate cernute prin excluderea neologismelor;

3. Poeziile populare, basmele, dicționalele, locuțiunile proverbiale etc. publicate sau inedite;

4. Archaisme și provincialisme adunate de-a dreptul din gura poporului, întru cât graiul viu conservă până astăzi elemente dispărute din limba literară;

5. Terminologia tehnică vulgară din istoria naturală și din viața industrială.

«Pentru inavușirea ultimelor două rubrice, a patra și a cincea, se vor consulta învățătorii sătești, preoții și alte persoane de prin sate din toate provinciile locuite de Români, cărora li se va adresa un chestionar ad-hoc, tipărit într'un mare număr de exemplare sub titlu de : *Dotățiunea Carolu I. Programă pentru adunarea datelor privitoare la limba română*. Răspunsurile la acest chestionar, după ce vor fi utilizate, se vor depune în original în arhiva Academiei.

«Stabilită pe aceste baze, lucrarea va da după putință pentru fiecare cuvânt, pe lângă traducerea sensului general în limba latină sau în cea franceză, următoarele rubrice :

- a) Forma cea mai răspândită și formele dialectale vechi și noie ;
- b) Diferențele accepțiunii cu citarea exemplurilor din fântănele indicate mai sus ;
- c) Filațiunile istorico-etimologice.

«Spre a fi înlesnit în sarcina curatului materială, autorul, având o neapărată trebuință de cel puțin trei tineri cari să lucreze sub direcțiunea sa, primind o modestă retribuțiune, guvernul va fi rugat din partea Academiei Române să ia cu acest scop o măsură ce va crede de cuviință.

«Opera întrégă urmându a fi terminată în intervalul de 6 ani, în fiecare an autorul va prezenta Academiei o parte din lucrare, însoțită de un raport despre mersul ei ulterior. Tipărirea definitivă se va pute începe în sesiunea generală din anul 1885, după ce Academia va fi luat cunoscință de un specimen al operei.»

Grăbindu-mă acum, cu o oră înainte, a da la lumină Chestionarul, despre care vorbesce prospectul, îmi permit a atrage atențiunea corespondenților mei asupra următoarelor puncturi :

1°. A nu răspunde la toate chestiunile, ci numai la acelea

în privința cărora corespondentul e în deplină cunoștință de cauză ;

2°. A arăta totu'd-a-una cu precisiune localitatea în care se întrebuintează cuvîntul ;

3°. A însoți fie-care vorbă de câte-va frase în cari ea figurază, pentru a se puté înțelege astu'-felu mai bine sensul cuvîntului său deosebitele lui sensuri în gura poporului ;

4°. A transcrie vorbele și frazele câtu se pôte mai foneticu, adecă intocmai așa cumu le rosteste poporul ;

5°. Răspunsurile să se adreseze : D-lui *B. P. Hasdeu* la *București*.

1. În ce cuvinte anume poporul de acolo rostescă curat pe *a* celălalt neaccentat, fără ală trece în *ă*, bună oră *malăiu*, iar nu *mă-lăiu* și altele?

2. În ce se cuprinde pe acolo, în chipul de a rosti ală poporul, deosebirea între sunurile *ă* (*ɤ*) și *î* sau *â* (*ɤ̃*)?

3. Cări sînt cuvintele unde se aude măi bine sunul *ɤ*?

4. Se dice ore: *sară*, *fată*, *masă* etc., ori *séră*, *fétă*, *mésă* și altele?

5. Sunt ore cuvinte, în cări poporul rostescă curat pe *o* celălalt neaccentat, fără ală trece în *u*, bună oră *dormimă* pentru *durmimă*, *Romănu* pentru *Rumănu* etc.?

6. Se dice ore *umblu* ori *înblu*? *unghău* ori *înghău*? sau cum altă-felă se dice?

7. Sunt ore cuvinte, în cări *nă* nu s'a muătat în *î*, precum *întănu* pentru *întănu*, *cunău* pentru *cunău*, *strănu* pentru *strănu*, *călcănu* pentru *călcănu* etc.?

8. Sunt ore cuvinte, în cări *lă* nu s'a muătat în *î*, precum *tălu* pentru *tălu*, *pălu* pentru *pălu*, *lăpure* pentru *lăpure*, *ureclă* pentru *ureclă* și altele?

9. Se audă ore pe acolo în chipul de a rosti ală poporul vocală lungă, adecă *a* lungită ca *aa*, *o* ca *oo*, etc.?

10. Se întimplă ore, ca poporul să rostescă întregă pe *u* dela sfîrșitul unăi cuvintă fără articol, precum *omu* în locă de *om*, sau la verbură ca *facu* în locă de *facă* etc.?

11. Nu cumva se rostescă cătă o dată întregă *i* dela sfîrșitul cuvintului, bună-oră *ómeni* pentru *ómenă*, *faci* pentru *facă* etc.?

12. Se ȕice 6re *cuvente*, *mente*, *mormente*, *vene*, *mene*, etc. in loc6 de *cuvinte*, *minte*, *morminte*, *vine*, *mine* ?

13. Diftongul6 *oa* se rostesse el6 curat6, adec6 a6a ca s6 se au66 de o potriv6 *o* 6i *a*, or6 se aude m6i mult6 numai una din ele 6i care anume ?

14. Diftongul6 *ea* se rostesse el6 a6a ca s6 se au66 bine *e* 6i *a*, or6 se aude m6i mult6 ca *ia* ?

15. Sunt 6re *cuvinte*, in car6 poporul6 rostesse *e* sau *ea* acolo unde limba n6str6 literar6 de ast66i pune pe simplul6 *e*, de ex. *pl6c6re* pentru *pl6cere*, *l6ge* pentru *lege*, *m6rge* pentru *merge* etc. ?

16. Sunt 6re *cuvinte*, in car6 se rostesse simplul6 *e* acolo unde limba n6str6 literar6 de ast66i pune pe *e*, de ex. *6ese* pentru *6ese*, *vre* (voesce) pentru *vrea*, 6i altele ?

17. Ce alte particularit66i, str6ine limbei n6stre literare de ast66i, se observ6 in privin6a vocalelor6 in graul6 poporului de acolo ?

18. Poporul6 de acolo cuno6ce el6 numai sonul6 *z* ? or6 c6 deosebese pe *z* de *dz* ?

19. *Z* in *Dumnezeu* se rostesse el6 tot6 a6a ca *z* in *praznicu*, or6 alt6-fel6 cumva ?

20. Car6 sunt anume *cuvinte*, unde se aude *dz* in loc6 de *z* ?

21. Poporul6 de acolo rostesse el6 6re pe *r* in dou6 feluri, deosebindu adec6 pe un *r* virtos6, ceva ca *rr*, de un6 *r* m6le ?

22. In car6 *cuvinte* anume se aude *rr* ?

23. Poporul6 de acolo preface el6 6re pe *f* in *h*, de exemplu *hie* pentru *fi*, *h6er* pentru *fi*er, *h6erbe* pentru *fi*erbe etc. ?

24. Sunt 6re *cuvinte*, in car6 *fi*e sau *fi* nu se preface nici o dat6 in *h6e* sau *hi* ?

25. Sonurile *fi*e sau *fi* nu se rostesc6 6re ca *6* sau chiar6 ca *c6*, bun6-6r6 *6er6* sau *cer6* pentru *fi*er6 ?

26. In ce *cuvinte* preface poporul6 de acolo pe *v* in *h*, de ex. *hulpe* pentru *vulpe*, *r6hnire* pentru *r6vnire* etc. ?

27. Sei6 6re *cuvinte*, in car6 *h* se preface in *v* ?

28. Poporul6 de acolo nu rostesse el6 6re de o potriv6, f6r6 a sim6i deosebirea de sonuri, *fi*e 6i *hie* sau *vulpe* 6i *hulpe* ?

29. In ce *cuvinte* poporul6 preface pe *v* in *g*, de ex. *ghiu* in loc6 de *vi6*, *ghie* pentru *vi*e etc. ?

30. Nu se rostesc ore *jiu* sau chiar *giu* pentru *viu*, și altele de asemenea?

31. Ună *v* la începutul cuvintului nu pere elă ore câte o dată, rostindu-se bună-ora în locu de *vinu*?

32. In cuvintele *stéua*, *điua*, *réua* etc. nu se aude ore *va* pentru *ua*, adecă *stéva*, *điva* și altele?

33. Deosebesce ore bine poporulă de acolo pe *j* (ж) de *g* и, ori că le pune pe una în locu de alta, đicendă de exemplu *giurū* pentru *jurū* sau *jinere* pentru *ginere*?

34. Poporulă de acolo rostesc elă ore pe *bi ca ghi*, de pildă *ghine* pentru *bine*, *cergli* pentru *cerbi*, *corgh* pentru *corbi* etc.?

35. Poporulă de acolo rostesc elă pe *pi* ca *ki*, de ex. *kiept* în locu de *pieptă*, *kicior* în locu de *picioru*, și altele?

36. Nu cumva se rostesc chiar *cept* sau *cicior* în locu de *pieptă* și *picioru*?

37. Cum se rostesc pluralulă dela *lupu* și dela *popă*, adecă : *lupi*, *luki*, *lupki*, *lupe* sau cum altu-felū?

38. *Mie* și *mielu* cum ore se rostesc, adecă : *nie*, *nielu*, ori *nnie*, *nnielu*, sau cum altu-felū?

39. Poporulă de acolo rostesc elă în același chipu *mie* (1000) și *mie* (pentru mine) în frasa : «mă-a datū mie o mie de lei»?

40. In ce cuvinte poporulă de acolo preface pe *n* între vocale în *r*, bună-ora *pîră* în locu de *pînă* și altele?

41. In ce cuvinte poporulă de acolo preface pe *r* în *n*, bună-ora *fănină* pentru *fărină* etc.?

42. Poporulă de acolo nu amestecă ore pe *j* cu *ș*, întrebuintandū pe una în locu de alta?

43. Nu amestecă ore pe *s* cu *z*?

44. Nu amestecă ore pe *c* cu *g*?

45. Carī sunt exemple de tôte aceste schimbări de consone în gura poporului, și de alte schimbări de aceiași fire ce se măi observă pe acolo?

46. Rostesc poporulă pe acolo *fluerariu* ori *fluear*, *măncătoru* ori *măncător*, *ajutoru* ori *ajutor*, *cuptoru* ori *cuptor*, și alte vorbe de acestu felū?

47. Are poporul pe acolo obiceiul de a dice : *l-amă vĕdutu-lă, te-au bĕtutu-te, i-amă datu-ă, ne-amă întălnitu-ne, le-au arătalule,* — cu pronumele repetitū ? orĭ dice numai : *l'amă vĕđutū, ă-amă datū, ne-amă întălnitū* etc.?

48. Are poporul pe acolo obiceiul de a dice : ómenĭ *merge*, copĭi *dórmē*, muĭerile *tace*, în locū de : ómenĭ *mergū*, copĭi *dormū*, muĭerile *tacū* ?

49. Dice poporul pe acolo *mănile, mănule, mănurile*, orĭ într'altū-felū ? se întrebuițĕză numai o formă ? și care ? orĭ se întrebuițĕză mai multe și anume carĭ ?

50. Carĭ sunt cuvintele, puținū întrebuițate pe aĭurĭ saū necunoscutē, privitóre la climă, adecă la ĭarnă, primăvară, vară, tómnă, zăpadă, ghĭață, poleiū, arșiță etc. ?

51. Carĭ sunt cuvintele, puținū întrebuițate pe aĭurĭ saū necunoscutē, privitóre la pozițiunea locurilorū, bună óră la :

mare, noĭanū, toĭu, riū, părĭū etc.?

munte, movilă, măgură, dălmă, grūū etc.?

codru, pădure, redĭu etc.?

stanū, lespede, stincă, cărșiă etc.?

vale, văgăună, grópă, vizuină etc.?

52. Carĭ sunt pe acolo numirile locale cele mai neobiciĭnuite pe aĭurĭ, și cum își explică saū cum tălmăcesce poporulū acele numirĭ ?

53. Carĭ sunt cuvintele, puținū întrebuițate pe aĭurĭ saū necunoscutē, privitóre la minerale, adecă : pétră, bolovanū, cotrónță, aurū, argintū, ferū, cositorū, plumbū, păcură, etc.?

54. Carĭ sunt metaforele, figurele saū asemĕnările luate de poporū din lumea minerală, adecă : ce felū de lucrurĭ saū de însușiri se asemenĕză cu aurulū, ce felū cu argintulū, cu ferulū etc. și cu ce cuvinte anume ?

55. Carĭ sunt cuvintele, puținū întrebuițate pe aĭurĭ saū necunoscutē, privitóre la vegetațiune, adecă părțile arborulū saū plantei una căte una, crescerea plantei etc.?

56. Carĭ sunt numirile cele mai neobiciĭnuite pe aĭurĭ ale arborilorū sĕlbaticĭ : stejarū, fagū, ulmū, mestĕcănū, aninū, bradū, etc.?

57. Carĭ sunt numirile cele mai neobiciĭnuite pe aĭurĭ ale arborilorū roditorĭ : părū, mărū, prunū și altele ?

58. Carĭ sunt pe acolo diferitele numirĭ de strugurĭ, cu descrierea pe câtū se póte mai pe largū a fie-cării varietăți ?

59. Carī sunt pe acolo cuvintele privitoare la viiă și la lucrarea ei sau la culesū?

60. Carī sunt pe acolo numirile felurilor vinurī și cele privitoare la culórea vinului, la gustulū lui, la tǎria etc.?

51. Carī sunt pe acolo numirile felurilor gráne : grǎū, orđū, ovásū, etc. și dacǎ sunt vre-unele numiri neobiceńuite pe aĩurī?

62. Carī sunt pe acolo numirile, puńinū ĩntrebuńtate pe aĩurī sau necunoscute, ale legumelorū : bobū, mazere, fasole etc.?

63. Sunt óre pe acolo numiri de arbori, de plante, de gráne sau de legume, carī se ĩntrebuńtezǎ și pe aĩurī ĩn țerǎ, dar cu unū altū ĩńtelesū?

64. Carī sunt pe acolo, ĩnr'unū numėrū pe cǎtū se póte mai mare și cu o descriere pe cǎtū se póte mai lǎmuritǎ, numirile diferitelorū burueni, ĩerburi și florī?

65. Carī sunt metaforele, figurele sau asemėnǎrile luate de poporū din lumea vegetalǎ, adecǎ : ce felū de lucruri sau ĩnsușiri se asemėnezǎ cu arborulū cutare, cu flórea cutare, cu buruiana cutare etc.?

66. Carī sunt pe acolo numirile, puńinū ĩntrebuńtate pe aĩurī sau necunoscute, ale felurilor fiare și dobitoce?

67. Carī sunt pe acolo cuvintele ĩn privința calului : felurile lui, vrista lui, culórea și altele?

68. Carī sunt pe acolo cuvintele ĩn privința bouului și vacėi : felurile, vrista, culórea și altele?

69. Carī sunt pe acolo cuvintele ĩn privința berbecului și oiėi : felurile, vrista, culórea și altele?

70. Carī sunt pe acolo cuvintele ĩn privința capreī și a porcului : felurile lorū, vrista, culórea și altele?

71. Carī sunt pe acolo cuvintele ĩn privința cǎnelui : felurile, vrista, culórea și altele?

72. Carī sunt pe acolo cuvintele ĩn privința pisiceī?

73. Cum se numescū pe acolo deosebitele feluri de șóreci?

74. Cum se numescū pe acolo deosebitele feluri de vermi?

75. Cum se numescū pe acolo deosebitele feluri de insecte?

76. Carī sunt pe acolo cuvintele despre gǎscǎ, rațǎ, lebedǎ, porumbelū sau turturicǎ, cocoșū și gǎinǎ și altele?

77. Carī sunt pe acolo cuvintele privitoare la albină și la creșterea albinelor?

78. Carī sunt pe acolo cuvintele despre urs, lup, vulpe, cerb sau ciută și căprioară, vidră, iepure, veveriță, etc.?

79. Carī sunt pe acolo cuvintele privitoare la vultur, uli, coroiu, șoim și alte păsări răpitoare de acest fel?

80. Carī sunt pe acolo cuvintele privitoare la bufniță sau cucu?

81. Carī sunt pe acolo cuvintele privitoare la corb și cioc?

82. Carī sunt pe acolo cuvintele privitoare la mierlă, sturdu, ciocărlia, rândunică, vrabiă, cuc, pătârnice etc.?

83. Carī sunt pe acolo cuvintele privitoare la cocor și la barză sau cocostărc?

84. Carī sunt pe acolo cuvintele privitoare la brâncă și felurile ei, la arici, la vîzuri etc.?

85. Carī sunt pe acolo cuvintele privitoare la șopărlă cu felurile ei, și la șerpi cu felurile lor?

86. Carī sunt pe acolo cuvintele privitoare la melc sau culbec, la scoică, la rac, la paianjen, la omidă, flutur, lăcustă, grier, furnică, lipitoare etc.?

87. Carī sunt pe acolo numirile felurilor de pești?

88. Carī sunt metaforele, figurele sau asemănările luate de popor din lumea animală, adică : ce fel de lucruri sau însușiri se asemănă cu fiara cutare sau cu dobitoacul cutare?

89. Cum se cheamă pe acolo sunul sau glasul ce scot felurile de fiare sau dobitoace, bună-ora boul muge, rața măcăește și așa mai încolo pentru toate animalele, în privința cărora se află în popor câte o vorbă deosebită?

90. Carī sunt pe acolo cuvintele privitoare la vînt?

91. Carī sunt țipetele sau strigătele ce obicînesc vîntorii, fie în privința vîntului, fie în a câinilor de vînt?

92. Ce fel de nume se dau pe acolo câinilor de vînt?

93. Carī sunt pe acolo cuvintele în privința pescăriei?

94. Carī sunt pe acolo cuvintele privitoare la ciobăniță, bună-ora felurile de locuință ciobănească, uneltele obicînuite de cătră ciobani,

vorbe despre pășune, despre brinzetură și lăpturi cu felurile lor și cu chipul de a le face etc. ?

95. Ce fel de nume dau cîobanii vitelor ca să deosebescă pe una de alta ?

96. Ce fel de nume se dau pe acolo cîinilor cîobănești ?

97. Ce deosebire faci cîobanii între un dulău, un mosoc sau un alt fel de cîne de stână ?

98. Cum împărțesc cîobanii ziua și cum se cheamă la ei fiecare parte a zilei ?

99. Care sunt metaforele, figurele sau asemănările întrebuințate de cîobanii în privința deosebitelor lucruri sau însușiri ?

100. Au ore cîobanii cuvinte, pe care nu le întrebuințează ceilalți săteni ?

101. Care sunt pe acolo cuvintele, puțin întrebuințate pe aieri sau necunoscute, privitoare la plugăria ?

102. Cum se numesc deosebitele feluri de câmp, lucrat și nelucrat ?

103. Cum se numesc deosebitele unelte sau scule de plugăria ?

104. Cum se numesc, una câte una, deosebitele părți ale plugului ?

105. Cum se numesc, una câte una, deosebitele părți ale căruței ?

106. Cum se numesc, una câte una, deosebitele părți ale murei ?

107. Cum se numesc deosebitele meșteșuguri sau meserii cunoscute pe la țară ?

108. Cum se numesc uneltele de dulgheria, materialul și apucăturile la lucru ale dulgherilor ?

109. Cum se numesc uneltele de ferăria, materialul și apucăturile la lucru ale ferarului ?

110. Cum se numesc uneltele de zidăria, materialul și apucăturile la lucru ale zidarului ?

111. Cum se cheamă deosebitele feluri de țesături țărănești, covore, pânzeturi etc. ?

112. Cum se cheamă deosebitele unelte de tors, țesut și cusut ?

113. Care sunt pe acolo cuvintele, puțin întrebuințate pe aieri sau necunoscute, privitoare la plutire, precum luntre, vislă etc. ?

114. Cum se cheamă deosebitele arme, cu cari se servesc sătenii?

115. Ce felu de cuvinte s'au păstrat printre sătenii despre armele obicinuite la Români în trecut?

116. Carii sunt pe acolo cuvintele, pușină întrebuințate pe așuri sau necunoscute, privitoare la ale casei, precum la : zid, acoperiș, poartă, ferestre, vatră, beciu, curte sau ogradă, puț, pat, scaune sau lavițe, mese, ole etc.?

117. Ore se întrebuințază același cuvintu, cându este vorba că mănâncă unu om și cându este vorba că mănâncă o fiară sau unu dobitocu, ori că altu-felu se numesce măncarea de om și altu-felu măncarea de animalu?

118. Carii sunt pe acolo, una câte una, numirile hainelor la sătenii, fie bărbătesci, fie femeiesci?

119. Carii sunt pe acolo numirile podobelor femeiesci, precum : salbă, brățări, inele etc.?

120. Carii sunt pe acolo numirile mai deosebite ale măncașilor?

121. Carii sunt pe acolo numirile deosebite ale beșturilor?

122. Carii sunt cuvintele privitoare la înrudire, adecă despre părinți, frați, veri și alte rude, trupesce și sufletesce?

123. Carii sunt cuvintele privitoare la căsătoria, începându dela logodnă pină la săvârșirea nunteii?

124. Ce felu de jurăminte întrebuințază poporul de acolo?

125. Ce felu de ocări întrebuințază poporul de acolo?

126. Ce felu de jocuri copilăresce, cu cuvintele privitoare la ele, cunosce poporul pe acolo?

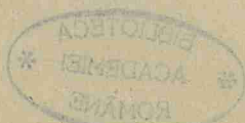
127. Cum se numesce vasele pentru gățirea bucatelor, pentru punerea lor pe masă și pentru ducerea lor în câmp?

128. Carii sunt pe acolo cuvintele cu privire la gățirea bucatelor și la totu ce se ține de acesta?

129. Cum se numesce deosebitele feluri de cântece ce le cântă poporul pe acolo?

130. Carii sunt pe acolo cuvintele privitoare la jocul de cărți?

131. Ce felu de danșuri, cu cuvintele privitoare la ele, cunosce poporul de acolo?

132. Cum se numesc pe acolo deosebitele instrumente de muzică, cu părțile fie-căruia?

133. Care sunt pe acolo cuvintele privitoare la înmormintare?

134. Face poporul vre-o deosebire între sufletul de om și sufletul de dobitoc, și cum se numesc a-parte fie-care din ele?

135. Este oare vre-un cuvânt deosebit când se vorbește despre morți de om și un cuvânt deosebit când se vorbește despre morți de dobitoc, bună oră : omul mor și dobitocul cinesce?

136. Care sunt credințele poporului în privința cugetului, a minții, a gândirii etc.?

137. Cum înțelege poporul frumosul, și care sunt, după părerea lui, lucrurile cele mai frumoase în lume?

138. Care este părerea poporului în privința stelelor, despre natura lor, scopul etc.?

139. Cum se cheamă la popor, una câte una, deosebitele stele, și ce se știe despre fie-care din ele?

140. Cum se cheamă partea cea albicioasă a cerului de noapte, pe care unii o numesc calea lui Troian, și ce se povestesc despre ea?

141. Cum privește poporul eclipsa ori întunecarea soarelui sau a lunii, și ce povestesc despre acestea?

142. Ce sunt vircolacii după credința poporului și cum se mai cheamă?

143. Cum înțelege poporul așa numitul *diochiu* și ce povestesc în această privință?

144. Ce fel de țină și ține cunosc poporul, cum îi numesc pe toți unul câte unul și ce povestesc despre ei?

145. Ce se povestesc despre țina Cosânțana sau Sănțana și ce altă nume i se mai dă?

146. Cunosc oare poporul vre-o țină cu numele de «Filma»?

147. La nunți sau în alte întâmplări se cântă oare despre «Lada» și «Mana», și ce sunt acestea?

148. Ce povestesc poporul despre Drăgaica?

149. Ce povestesc poporul despre Strigoii sau Strigoie și despre Stafie, și prin ce se deosebesc aceste ființe unele de altele?

150. Ce povestesc poporul despre dracul și cum îl descrie?

151. Ce povestesc despre poporul despre Ursite și cum le mai numesc?
152. Ce povestesc despre poporul despre Iele sau Dinsele și despre Iezme și cum le mai numesc?
153. Ce povestesc despre poporul despre Joimarica și cum o mai numesc?
154. Ce credințe și obiceiuri are poporul în privința Țilei sântului Ion Botezătorul?
155. Ce este Papaluga sau Paparuda și cu ce fel de obiceiuri e însoțită?
156. Ce povestesc despre poporul despre Sburătorul și cum îl mai numesc?
157. Cunoaște cineva poporul de acolo vre-un obicei sau vre-o credință cu numele de Turcă sau Țurcă?
158. Ce este Brezaia?
159. Ce sunt Borbósele?
160. Cum se petrec pe acolo Colindele?
161. Ce povestesc despre poporul despre Pricoliciu sau Tricoliciu și cum îl mai numesc?
162. Ce însemnătate au în basmele și credințele de acolo Zmeii și Balaurii și cum sunt descriși de către popor?
163. Poporul de acolo povestesc el ceva despre «Ómenii roșii», și ce anume?
164. Ce obiceiuri sunt pe acolo în privința vrăjilor?
165. Care sunt pe acolo cuvintele în privința bólelor de om?
166. Care sunt pe acolo cuvintele în privința bólelor de vite?
167. Care este, după părerea poporului de acolo, pricina frigurilor, a epilepsiei, a holerei, a ciumei etc.?
168. Cum povestesc despre poporul de acolo despre sântul Petru?
169. Cum povestesc despre poporul de acolo despre sântul Ilie?
170. Ce alți sfinți sunt mai socotiți de către popor și pentru ce anume sunt mai socotiți?
171. Cum împărtășesc poporul ziua și noaptea, necunoscându-și împărțirea precisă în ore sau césuri?
172. Dacă pe acolo Țioa d'întăiu a fie-cării lune nu pórtă o numire deosebită, bună-órá : *Sánvăsia lui Faur*, a lui *Mărțișor* etc.?

173. Ce ȕice poporul despre fie-care ȕi a sȕeptȕmȕneȕ, adecȕ le socotesce pe tȕte de o potrivȕ, orȕ face ȕntre ele vre-o deosebire ?

174. Ce povesteste poporul despre Sȕnta Mȕiercurȕ, Sȕnta Joȕ, Sȕnta Vinerȕ, Sȕnta Duminicȕ etc. ?

175. Ce felȕ de dobitȕce saȕ pȕsȕri socotesce poporul de acolo ca maȕ plȕcute luȕ Dumneȕeȕ ?

X 176. Sunt ȕre locurȕ, ape, pȕdurȕ, movile saȕ altȕ ceva, pe carȕ poporul le privesce ca sfinte ?

177. Poporul privesce elȕ ȕre ca sfinȕi pe Sȕrele ŕi pe Luna ?

178. Ce sunt, dupȕ pȕrerea poporului de acolo, Zorilȕ ŕi Murgilȕ ?

179. Este ȕre pe acolo vre-unȕ blȕstemȕ cu pomenirea Dunȕriȕ bunȕ-ȕrȕ : batȕ-te Dunȕrea ! saȕ altȕ-felȕ cum-va ?

180. Carȕ sunt prejudecȕȕle poporului de acolo ȕn privinȕa vintului ?

181. Cum se numescȕ pe acolo deosebitele vinturȕ ?

182. Cunȕsce ȕre poporul de acolo nescaȕva rugȕciunȕ afarȕ de cele bisericescȕ ?

183. Cum ȕŕi explicȕ poporul cȕderea stelelor ?

184. Ce ȕnȕtelege poporul prin *fapȕi*,—*punerea cuȕitului ŕi darea de argintȕ viu* ?

185. Ce este ŕi cum se face *legarea saȕ deslegarea ploci* ?

186. Ce este *Mama pȕdurȕi* ?

187. Ce este *ȕiurica* ŕi ce sunt *Circovȕi* ?

188. Ce credinȕe ŕi obiceiurȕ are poporul asupra *anului nou*, a *bobotezȕi*, a *lȕsatului de secȕ* ?

X 189. De ce scotȕ babele ochȕi la sfinȕii zugrȕviȕi pe bisericȕ ?

190. Ce sunt *pasȕrile cu cȕoculȕ de focȕ* ?

191. Ce este *vȕntulȕ turbatȕ* ?

192. Ce ȕnȕtelege poporul prin *tȕca din cerȕ* ?

193. Ce crede poporul despre *curcubeȕ* ?

194. Ce este *rodulȕ pȕmȕntului* ?

195. Ce e *mȕnicȕtȕrea* ?

196. Ce e *foculȕ luȕ Sȕn-Medru* ?

197. Ce e *iarba fȕrelorȕ* ?

198. Ce sunt *pocȕndeȕi ŕi colȕcerȕi* ?

199. Ce e *cȕsorniculȕ caseȕi* ?

200. Ce credință are poporul despre Raiu și despre Iad?
201. Ce înțelege poporul cândă dice : «pe cel-alt tărîm»?
202. Ce se înțelege cu *Craiū-noū*?
203. Cum își explică poporul *eșirca cu plinū*, — *eșirca cu secū*?
204. Ce este *Spiridușulū*?
205. Ce sunt *căpcăunū* sau *cătcăunū* și cum altū-felū se mai chîamă?
206. Ce crede poporul despre *Vremea d'apoī*?

ROMANIA

ROMANIA

ADUNAREA DATELORU

ROMANIA

ROMANIA

ROMANIA

ROMANIA

ROMANIA

ROMANIA